

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XV.

V Ljubljani, 3. junija 1943-XXI.

Štev. 22 (707)

Štirideset dni se nebo solzi,
če na Medardovo iz njega rosi.

Slovenski rek

DRUŽINSKI TEDNIK

Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in
uprava v Ljubljani, Miklošičeva 14/II.
Poštni predel št. 345. Telefon št. 33-32.
Račun poštne hranilice v Ljubljani
št. 15.303. — Rokopisov ne vratimo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za
odgovor je treba priložiti 2 liri v znamkah.

NAROČNINA

1/4 leta 10 lir, 1/2 leta 20 lir,
vse leto 40 lir. — V tujini
64 lir na leto. — Naročnino
je treba plačati vnaprej.

CENE OCLASOV

V tekstnem delu: enostolpna petitna vrsta
ali njen prostor (visina 3 mm in širina
55 mm) 7 ir; v oglašenem delu 4.50 lire.
V dvoobarvenem tisku cene po dogovoru.
Notice: vrstica 7 ir. Mali oglasi:
heseda 0.50 lire. Oglašni davek povsed
je poselj. Pri veckratnem naročilu popust.

Danes:

Naš novi ljubezenski roman

V ZLATI KLETKI

(Gl. str. 5.)

Bombni napadi na sovražna pristanišča

Uspešno torpediranje nasprotnikovih rušilev

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih
Sil je objavil 26. maja svoje 1096.
vojno poročilo:

Skupina naših torpednih letal je na
izvidniškem poletu vzdolž alžirske
obale izsledila neki sovražni konvoj,
ki so ga spremljala lovski letala. Po-
topila je dva sovražna parnika srednje
nosilnosti, enega pa hudo poškodo-
vala.

Italijanska in nemška letala so bom-
bardirala pristanišče Bizerte.

Sovražna letala so včeraj napadla
razne kraje na Siciliji, otok Pantellerijo
in kraje na Sardiniji. Messina
je močno poškodovana, zlasti v sredi-
šču. Stevilo žrtev med prebivalci še
uglavljajo.

Sovražnik je izgubil 44 letal, 15 so
ih sestrelili naši loveci prve jate 181,
skupine C.T., 8 nemški loveci in 21
naše protiletalsko topništvo, izmed
njih 7 nad otokom Pantellerijo.

K sovražnim izgubam, omenjenim v
včerajšnjem vojnem poročilu, moramo
pričeti še dvajset letal, 4 izmed njih
ih je sestrelilo naše protiletalsko top-
ništvo nad Olbiu (Sassari), 8 so ih
pa sestrelili naši loveci v boju nad
Sardinijo.

Včeraj sestreljenih letal je nadalj v
mornarici, in sicer 8 letalnih trdnjav pri
Eolijskem otočju, 2 letalni tira "Libe-
rator" južno od rtca Soarlivento, 3
letala južnozahodno od Boe Marine
(Reggio Calabria), 1 pa južno od Ali
Marine (Messina).

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih
Sil je objavil 27. maja svoje 1097.
vojno poročilo:

V noči na 25. t. m. so italijanska
terpedna letala napadla neki sovražni
konvoj, ki je plul po vzhodnem Sred-
zemskem morju. S torpedom so zadelo
naše sovražni rušilec, da se je potopil.

Isto noč so naši bombniki bombar-
drali cesto in železniško progno med
Marsu Maltrumom in El Dabo.

Sovražna letala so napadla razne
kraje na Siciliji in otok Pantellerijo,
niso pa povzročila pomembne vredne
škode. 6 sovražnih letal je sestrelilo
italijansko-nemško protiletalsko top-
ništvo, 2 drugi letali pa naši loveci.

Sovražni letalski napadi na naše
kraje, ki jih omema današnje vojno
poročilo, so povzročili med prebivalci
28 žrtev. 7 ljudi je mrtvih, 21 pa ra-
nenih.

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih
Sil je objavil 28. maja svoje 1098.
vojno poročilo:

**Vel. Kralj in Cesar je obiskal
Livorno**

Vel. Kralj in Cesar je 29. maja do-
pel v Livorno in obiskal predele
mesta, ki ih je sovražni bombni na-
pad naibolj poškodoval. Vzvileni gost
je edsel tudi v bolnišnico, obiskal
ranjence in se pozanimal za vsakega
posebej.

Ko je Vel. Kralj in Cesar odhalil
iz bolnišnice, mu je prebivalstvo pri-
redilo vroče zahvale manifestacije.

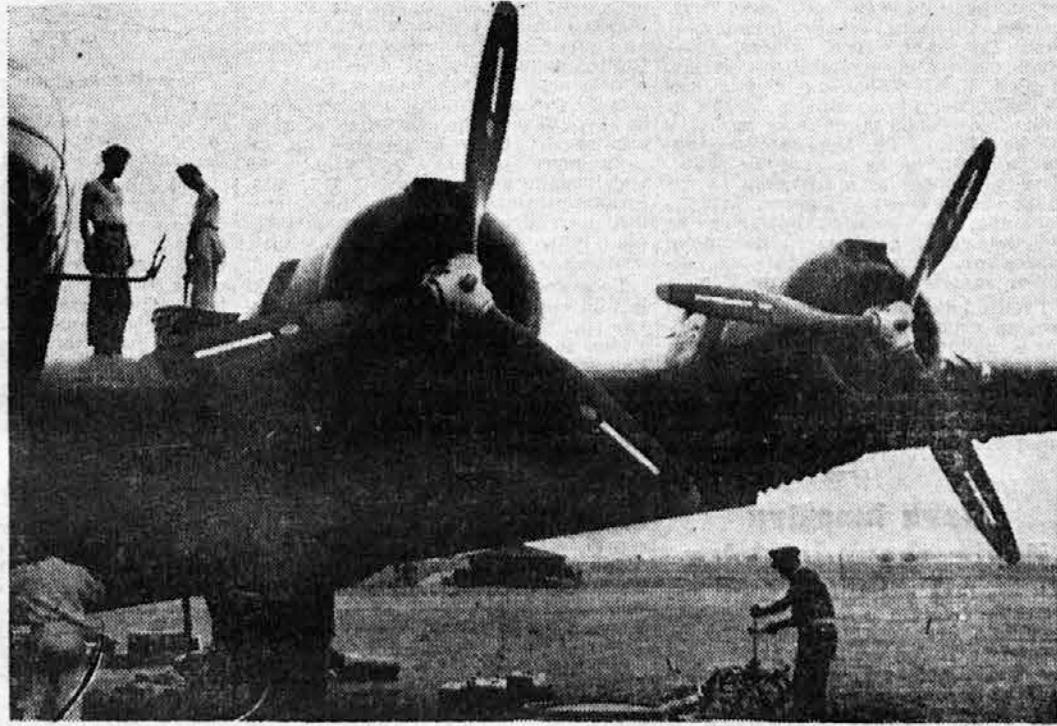
**Maršal Messe veliki častnik
vojaškega Savojskega reda**

Padova, 25. maja. Včeraj je misija
častnikov z učinkom generalom na celu,
ki je prišla v Padovo, izročila znake
velikega častnika vojaškega Savojske-
ga reda, odlikovanje, katerega je Ni.
Vel. Kralj in Cesar podelil maršalu
Italije Giovanniju Messeu, soprogri
hrabrega poveljnika prve armade gro-
fici Messe-Venezze. Naivšie novo pri-
znanje je bilo Ekscelenčni maršalu Mes-
sei podeljeno z naslednjo motivacijo:

»Kot poveljnik tunizijske armade je
v izredno kočljivi in težki okolnosti
naredil iz svoje velike enote močno
borbeno sredstvo, prelivajoč svojega
gorečega podzigačnega duha v vojake,
ki so vsi venomer dajali zgledne
držnosti in hrabrosti. Ob množinskem
spopadu z dobro oboroženimi in po-
stevlju in sredstvih nadmočnimi so-
vražnimi enotami je izvedel genialen
manevr. Naibolj žilavi odpor je ustav-
il zagon nasprotnika in izrabljal
njegove močne sile v dolgi ostri bitki.
— Sciotto, marec-april 1943-XXI.«

Emisija zakladnih bonov

Rim, 29. maja. Nova emisija zaklad-
nih bonov, ki jo je sklenila Vlada in
se je izvršila s Kraljevinom zakonskim
odlokom, objavljenim v današnjem
uradnem listu, daje posebno ugodne
pogoje za varčevalce. Cena emisije je
določena na 97 lir za vsakih 100 lir
podpisanega nominalnega kapitala.
Bonji pa bodo dajali 5 lir obresti za
vsakih 100 lir nominalnega kapitala,
ki bodo izplačana polletno za nazaj
vsakega 15. junija in 15. decembra v
letu, počevši s 15. decembrom t. l. Za
vsako serijo 5 milijard lir bo izreba-

Quadratomoto ita-
liano pronto pel
volo. — Italijansko
štirimotorovo letalo
pripravljeno za
pot.

v obliki državnih naslovov pred za-
sebnim imetjem v obliki drugih bonov.

Rim, 29. maja. S Kr. ukazom, ki bo
v kratek obdobju objavljen, je bila dovoljena
izdaja petletnih 5%nih zakladnih bo-

nov v serijah po 5 milijard lir. Za
nove zakladne bone bodo veljala vsa
navodila in vse ugodnosti, kakor za
devetletne bone, ki so že sedaj v pro-
metu.

pravljeni dati našim besedam kakor
našim dejanjem težo krvi, vemo, da
ljudstvo ljubi resnost tistih, ki žive po
svoji strasti in ne lahko mislijo
prijetnih resnic in zadosečega pohlipa.
Narod zahteva strogo do milačnežev
ter prezira lažne navdušence, ki jem-
ljijo pogum in se okoriščajo z boleči-
nimi drugimi, povečuje ravnočasnost
tistih, ki ne poznajo pomanjkanja in
nevaren.

Druga vojna se je pričela; vojna
naroda, ki branji svojo integracijo in
svoje življenje in ki ni živel v ne-
miselnem uživanju in lahki okolnosti
ter je zaradi tega bolje prioritven
in močnejši. Nič ne more lo-
čiti svoje usode od usode vseh kralj
vojna je bolj kakor skupnost naporov
in predanosti vzajemnost v obvezah
in v odgovornosti. Sovražnik obliublja
da bo razlikoval med državljanom in
državljanom, kakor med narodi in vla-
dami, toda od naše strani bi bilo tako
razlikovanje bedno in brez smisla.

O našem notranjem življenju smo
samom sodniki. Nimamo navade ne-
prestano imenovati fašizem za dosego
časti in ugodnosti. Čutimo pa, da mor-
amo danes določiti naš del odgovor-
nosti. Fašizem ni trenutek, temveč
doba naše zgodovine in zgodovine ni
mogoče izbrisati niti zanikati. Nič
ga ne more zavračati kot tujo stvar,
niti negovi nasprotniki. Kdor ga na-
merava uniciti, ga že nosi v sebi. V

negovem imenu se je pričela ta
ogromna vojna. Fašizem more soditi

le fašizem in mogoča niso nobena raz-
likovanja, razen med tistimi, ki so ve-
rovali in onimi, ki so lagali, med tisti-
mi, ki so dajali, in onimi, ki so imeli.

Tisti, ki nas pozivajo, naj je krši-
mo, so isti, ki so v prejšnji vojni ob-
tožili odpadništva Rusije, kjer je bil

z notranjimi uporami ustvarjen eden
pogoj, ki lahko pojasni neizpolnitve
pogodb. To so isti, ki jutri ne bodo

odpustili Franciji, o čemer danes ne
govorijo; nad bodočnostega tega naroda
pa bo prav tako kakor poraz težja

predajti, ki ne bo nicesar rešila in
prihranila, kakor kažejo dejstva in

kakor se bo še boli pokazalo. Pred-
vsem pa imamo zgled sovražnika, ki

je, potolčen pinakoteko v veži Kr. vse-
učilišča, je Ekse. Biggini odkril mar-
morino žaro s prstjo z bojšči pri Curtatoni
in Montanaru, ki so to polo-
žili k vnožju spomenika za domovino
padlih vseučiliščnikov. Nato je bil iz-
ročen prapor prvega tečaju gojen-
cev, častnikov-vseučiliščnikov. V avli

Magine Atenae je imel potem narodni
svetnik Lande Ferretti spominski go-
vor, v katerem je poudaril italijansko
bojno slavo. Preden je zapustil Sieno,

je Ekse. Biggini obiskal sedež
staršev, ki je padel v severni Afriki.

Tako nato so bili gojeni predvojna

zgodovina in fašizem, ki je bilo vse-
mogočno neizpolnitve pogodb.

To so isti, ki jutri ne bodo

odpustili Franciji, o čemer danes ne
govorijo; nad bodočnostega tega naroda
pa bo prav tako kakor poraz težja

predajti, ki ne bo nicesar rešila in
prihranila, kakor kažejo dejstva in

kakor se bo še boli pokazalo. Pred-
vsem pa imamo zgled sovražnika, ki

je, potolčen pinakoteko v veži Kr. vse-

učilišča, je Ekse. Biggini odkril mar-

mormino žaro s prstjo z bojšči pri Curtatoni

in Montanaru, ki so to polo-
žili k vnožju spomenika za domovino
padlih vseučiliščnikov.

Pohabljeni Italije! Nimamo oblasti

in tudi ne namena, da bi naš glas do-

segel nasprotni tabor, in vendarle za-

htevamo, da se prihranjuje nekoristič-

no delo, da se ne boš boli pokazalo. Pred-

vsem pa imamo zgled sovražnika, ki

je, potolčen pinakoteko v veži Kr. vse-

učilišča, je Ekse. Biggini odkril mar-

mormino žaro s prstjo z bojšči pri Curtatoni

in Montanaru, ki so to polo-
žili k vnožju spomenika za domovino
padlih vseučiliščnikov.

Pohabljeni Italije! Nimamo oblasti

in tudi ne namena, da bi naš glas do-

segel nasprotni tabor, in vendarle za-

htevamo, da se prihranjuje nekoristič-

no delo, da se ne boš boli pokazalo. Pred-

vsem pa imamo zgled sovražnika, ki

je, potolčen pinakoteko v veži Kr. vse-

učilišča, je Ekse. Biggini odkril mar-

mormino žaro s prstjo z bojšči pri Curtatoni

in Montanaru, ki so to polo-
žili k vnožju spomenika za domovino
padlih vseučiliščnikov.

Pohabljeni Italije! Nimamo oblasti

in tudi ne namena, da bi naš glas do-

segel nasprotni tabor, in vendarle za-

htevamo, da se prihranjuje nekoristič-

no delo, da se ne boš boli pokazalo. Pred-

vsem pa imamo zgled sovražnika, ki

je, potolčen pinakoteko v veži Kr. vse-

učilišča, je Ekse. Biggini odkril mar-

mormino žaro s prstjo z bojšči pri Curtatoni

dostojanstveni. Naj bo usoda, ki nam je bila dodeljena, kakršna koli, sili ne bomo podlegli, in čim bolj je Italija oblegana in začela ter preizkušena z napadi, tem bolj smo ponosni na neno ime in prenican v njeni bodočnosti.

Poročilo ministra Polverellija

Plodno delo zavoda za kulturne odnose z inozemstvom

Rim, 28. maja. Pod predsedstvom ministra Polverellija, ki je predsednik zavoda, se je sestal direkcijski svet Zavoda za kulturne odnose z inozemstvom (IRCE). Navzočni so bili minister za narodno vzgojo Bizzini, minister za korporacije Cianetti, podpredsednik zavoda senator Baldino Giuliano in svetniki senatorji grof N. D. Amelio, Giannini, Bottero, akademiki Italijske Baglioni, Tucci, Guidi, Paribeni, nacionalni svetniki Di Marzio, Giglioli, Bellaria, de Cicco, Pelizzi, zastopniki zunanjega ministra Vitteti in Vidau, zastopnik ministrstva za Italijansko Afriko Ekse, Meregazzi, zastopnik ministrstva za pravosodje Ekse, Messina, zastopniki ministrstva za narodno vzgojo Giustini, Lazzari in Scaramaglia, zastopniki ministrstva za poljedelstvo in gozdove in federacije založnikov. Navzočen je bil tudi direktor zavoda dr. Luciano de Feo.

Predsednik Polverelli je omenil delo svojega prednika in izredno udejstvovanje podpredsednika in direktorja ter je obsirno poročal o delovanju IRCE v zadnjih mesecih. Očrnil je delo za večje razširjanje italijanskega jezika onstran mej ter obvestil svet o mnogoštavnih izdajah jezikovnih slo-

Gover Carla del Croixa, ki je bil večkrat prekinjen z mogočnim odobravanjem, je bil kronan z dolgim in gorčim vzlikanjem, ki se je obnovilo, ko je na koncu sestanka podlajnik Stanke Cuceo odredil pozdrav Kralju Cesariju in Dueciju.

št. 46 in spričo potrebe po novi določitvi ur za zatemnitve odreja:

Clen 1. Od torka 1. junija 1943-XXI do novih določb se morajo določbe o zatemnitvi izvajati od 22. do 4.30.

Clen 2. Vse ostale določbe odredbe z dne 6. junija 1941-XIX št. 42 ostanejo nespremenjene.

Ministrstvo za prosvetu v Rima je izdal posebno odločbo, da lahko vsečiličniki vsečilični bombardiranih mest Catanije, Messine in Palerma delajo izpite na kateri koli italijanski visoki šoli, ki nstreže stopnji vsečilični in fakultet v omenjenih treh mestih. Slusalec morajo na vsečiličen, na katerem hočejo delati izpite, predložiti v potrdilo samo indekse.

Ministrstvo za korporacije je izdal posebno okrožnico, kako se mora izdelovati obutev. Goveje usnje se sme uporabljati samo za izdelavo moških čevljiev, medtem ko smejo ženske čevlje izdelovati samo iz kož plazilev in zacev.

Natančen seznam o svojih izdelkih morajo voditi po odredbi knetiškega ministrstva vse tovarne testenin in mlini. Seznam mora biti vsak trenutek na razpolago nadzornim organom.

Tekstilno šolo v Kranju, ki so jo leta 1941, zaprli, bodo spet odprli. V ta namen so se sestali zastopniki tekstilne industrije s Koroškega in Gorjenskega. Tekstilna šola v Kranju je edina strokovna šola te vrste za ves jugovzhodni alpski del. V njej se ne bodo šolali samo Gorenjeni in Korošči, ampak tudi Stajerici in učenci iz obmejnih alpskih okrožij.

Najvišje cene zelenjav in sadju je določil Visoki komisar. I kila kislega zelja sme stati 4 lire, kisle repe 2.50 lire, berlike 3.70 lire, zgodne glavate solate 6 lire, zelenega radicu 6 lire, špinatice 3.35 lire, rdeče in bele redkvic 5 lire, domaćih belincev 7.60 lire, rabarbare 6 lire, petršilja 4 lire, čebule 2.80 lire, šalote 4 lire, govega česna z zelenjem 4.50 lire, osnaženega hrena 4 lire, graha 5.50 lire, izluščenega graha 11 lire, borovince 5 lire, gozdnih rdečih jagod 10 lire, česenj I. vrste 6 lire, česenj II. vrste 5 lire, tajca so po 2.50 lire kos. Vse te najvišje dopustne cene veljajo samo za blago, pridelano v Ljubljanskem pokrajinu. Blago, naprodai po teh cenah, mora biti zdravo, obrebljeno in čisto. Vsa povrtnina mora biti osnažena in oprana, vendar ne preveč mokra. Vse te najvišje dopustne cene morajo biti vidno označene ne samo na Vodnikovem in Pogačarjevem trgu, temveč tudi na živilskih trgih v Mostah, na Viču, na Sv. Jakoba trgu in v Šiški, prav tako tudi pri vseh prodajalcih zelenjave in sadja.

Naša letala so v zraku imperija znova potrdila našo navzočnost na tezemi, ki je neodločivo povezana z uporabo Italije in neuničljivo vezjo prelite krvi. Vsa pri tem bombardiranju sodelujoča letala so se včeraj od zori vrnila na oporišče, potem ko so letela 23 do 24 ur.

Stockholm, 26. maja. Rimski poročevalci listov »Dagens Nyheter« in »Svenska Dagbladet« opozarjajo na držnost in spretnost italijanskih pilotov, ki so bombardirali vojaške cilje v Sudanu in v Italijanski vzhodni Afriki. Bombaradiranje, ki je bilo izvršeno v tako veliki razdalji od naših prednjih oporišč, je imelo namen zadeti zlasti dva objekta, ob viru oskrbovalnega kompleksa, ki oskrbuje sovražni vojni napor na bojišču vzhodnega Sredozemlja. Proti prvemu kraju se dovoja po morju veliki del oskrbe, ki se od tod potem odvaja v odsek Srednjega vzhoda. V drugem kraju se zbirajo ameriški transporti, prihajajoči z zapadne poloble preko transatlantskih poti ter medimperialne angleške prometne zvezze za vzhodno poloble.

Napadi na ta dva vojaško važna objekta so znowa prikazali odlično izvedbo in umetnost naših nosad in nih nena-

vredno spretnost, zadajati udare sovražniku na njegovih najbolj oddaljenih strateških prometnih poteh. Letala so odletela z nekega oporišča v

Vzhodnem Sredozemlju 23. maja ob zori. Zaradi dolžine poti ni bilo možno predvideti vremenskih okoliščin za ves čas letenja. Letenje je bilo izredno težavno, toda po 11 urah in pol poleta je bil kraj v Sudanu v redu dosegzen. Ceprav je bil objekt pokrit z lahko meglo, ga je bilo mogoče izslediti. Napad je bil izvršen z višine 300 metrov z rušilnimi in zažigalnimi bombami, ki so zadele skladisca.

Druga akcija je bila naperjena, ka-

kor že receno, proti vojaškim objek-

tom v Italijanski vzhodni Afriki. Po

11 urah in 45 minutah letenja so na-

padaleci prispele do cilja. Tudi pri tem

nepadu je presečenje popolnoma

uspeло, kaiti objekt je bil in je ostal

med akcijo popolnoma razsvetljen. Iz

višine manj kot tisoč metrov odvzrele

bombe so navzglie megli zadele lop-

e, naprave in neko tvorivina. Nastala je

tudi silovita eksplozija s požarom.

Visoki komisar za Ljubljansko po-

krajino glede na odredbe dne 6. junija

1941, št. 42 in 4. maja 1943-XXI

Naša letala so v zraku imperija znova potrdila našo navzočnost na tezemi, ki je neodločivo povezana z uporabo Italije in neuničljivo vezjo prelite krvi. Vsa pri tem bombardiranju sodelujoča letala so se včeraj od zori vrnila na oporišče, potem ko so letela 23 do 24 ur.

Stockholm, 26. maja. Rimski poročevalci listov »Dagens Nyheter« in »Svenska Dagbladet« opozarjajo na držnost in spretnost italijanskih pilotov, ki so bombardirali vojaške cilje v Sudanu in v Italijanski vzhodni Afriki. Porodjalec je izdeloval na težnju poročila vojaške objekte v Sudanu in v Italijanski vzhodni Afriki. Bombaradiranje, ki je bilo izvršeno v tako veliki razdalji od naših prednjih oporišč, je imelo namen zadeti zlasti dva objekta, ob viru oskrbovalnega kompleksa, ki oskrbuje sovražni vojni napor na bojišču vzhodnega Sredozemlja. Proti prvemu kraju se dovoja po morju veliki del oskrbe, ki se od tod potem odvaja v odsek Srednjega vzhoda. V drugem kraju se zbirajo ameriški transporti, prihajajoči z zapadne poloble preko transatlantskih poti ter medimperialne angleške prometne zvezze za vzhodno poloble.

Napadi na ta dva vojaško važna objekta so znowa prikazali odlično izvedbo in umetnost naših nosad in nih nena-

vredno spretnost, zadajati udare sovražniku na njegovih najbolj oddaljenih strateških prometnih poteh. Letala so odletela z nekega oporišča v

Vzhodnem Sredozemlju 23. maja ob zori. Zaradi dolžine poti ni bilo možno predvideti vremenskih okoliščin za ves čas letenja. Letenje je bilo izredno težavno, toda po 11 urah in pol poleta je bil kraj v Sudanu v redu dosegzen. Ceprav je bil objekt pokrit z lahko meglo, ga je bilo mogoče izslediti. Napad je bil izvršen z višine 300 metrov z rušilnimi in zažigalnimi bombami, ki so zadele skladisca.

Druga akcija je bila naperjena, ka-

kor že receno, proti vojaškim objek-

tom v Italijanski vzhodni Afriki. Po

11 urah in 45 minutah letenja so na-

padaleci prispele do cilja. Tudi pri tem

nepadu je presečenje popolnoma

uspeло, kaiti objekt je bil in je ostal

med akcijo popolnoma razsvetljen. Iz

višine manj kot tisoč metrov odvzrele

bombe so navzglie megli zadele lop-

e, naprave in neko tvorivina. Nastala je

tudi silovita eksplozija s požarom.

Smatrajči da omestno, da se ometi

osebeni mesečni obrok jedilne soli, je

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajinu glede na svojo naredbo z dne

29. decembra 1942-XXII s predpisi za

prodajo jedilne soli izdal naslednjo

naredbo, ki je objavljena v »Službenem

listu« 29. maja t. l. in stopi v

veljavno 1. junija t. l. in stopi v

Listek „Družinskega tednika“

Kdaj pomagajo dihalne vaje?

Napisal dr. Herbert Fritzsche

Kdaj pomagajo dihalne vaje? To nikakor ni vprašanje, ki ga pri skušnji zada profesor bodočemu zdravniku, ne, živiljenjsko važno vprašanje je za vsakogar izmed nas. Če upoštavamo, kolikšno olajšanje pomenijo dihalne vaje za vse mogoče bovine, za trpeče in zdrave ljudi, bi se moral odgovor pravilno glasiti: »Dihalne vaje pomagajo vsele!«

Zdravnik iztemno kdaj pa kdaj reče se mu zdaj potrebno, na primer pri tuberkulozi s krvavim izmeškom — prepove dihalne vaje. Ne glede na to — ti primeri so namreč tako redki, da jih sploh ne upoštavamo — je skoraj ni bolezni, kjer dihalne vaje ne bi doseglo izboljšanja treh živiljenjskih telesnih funkcij: dihanja, krvnega obrotka in prenosov.

Ce bi hoteli orisati, kako globoko poseže dihanje v splošno delovanje človeškega organizma, bi morali napisati debelo knjigo. Ostanimo torej samo pri osnutku: dihanje očisti kri strupenih snovi, ki nastajajo pri prenavljanju, tako ogljikovega dvokisa — po navadi ga napak imenujemo ogljikovo kislino — in jo obogati s kisikom, ki vzdržuje proces izgorenja. Dihanie uravnava krvni obrok, skrbil, da se v vranici in jetrih ne nabirajo strupene snovi, masira organe trebušne voline in izpodbuila delovanje črevesa.

Rdeča krvna telesca, napolnjena s kisikom, postanejo manjša, kakor če so preobložena z ogljikovim dvokisom: to dosežemo, če globoko vdihavamo in izdihamo. Tako pa tudi znižamo krvni pritisk, ki je predvsem pri luhah, bolehajčicah za zastajanjem ogljikove kislino, grozeče visok. S pravilnim dihanjem pročno glibimo prepono, ki deli prsno duplino od trebušne, in gibanje pa pogosto izvaja zdravljeno masažo na bolezniško izpremenjeno veliko odvodenico: tako si razlagamo, da vasiš pravilno izvajane dihalne vaje pod zdravniškim nadzorstvom pri raznih srčnih obolenjih in boleznih krvnega obrotka resijo bolniku živiljenje.

Zdaj se nam že sveti, zakaj dihalne vaje tako izvrstošno pomagajo pri nadihu in ozkoprnosti: manj razumljivo je pa, da se duševno zaostali in šibki otroci presenetljivo hitro popravijo, če izvajajo pljučno telovadbo.

Izkuseni zdravnik, za dihalna zdravstveni svetnik dr. Ide je preiskal 542 otok nekega berlinskega otroškega zavetišča: ugotovil je, da boleha 48% otrok za manjkalčinim, nepravilnim, krčevitim in dihanje ovirajočim trebušnim dihanjem, 32% pa za pojankljivim dihanjem.

Dihalne vaje zato zmerom pomagajo, ker za bolnika, pa tudi za zdravega človeka ni vseeno, če se izboljšajo mnogoštevilne pomembne in velevažne telesne funkcije. Važno je le, da te vaje pravilno izvajamo, sicer si utegnemo nakopati škodljivo posledice. Kdor si v atletskem ponosu napena in napljuje pljuča s preveliko količino zraka, si sam s preraženjem pljučnih mehurčkov nakoplje razširjena pljuča. Kdor si pravilno pokončno drži napak razlagi in se navadi dihal takoj, da prenapenja trebušno mišičevje, si boli škoduje kakor koristi. Boljše je, da sploh ne vadimo dihalnih vaj, kakor da jih vamo napačno.

Bolnik, ki mora ostati v postelji, okrevojč in zdrav človek koristi sebi in splošnosti, če posveča pozornost pravilnemu dihanju in se navadi prav dihati. Poln, sproščen vdihal romana najprej skozi nos, žrelo, grlo in sponik v globlje predele prsne voline, kjer se boči prepona kakor nekakšna kupola. Zrak, ki priteka, izravna ta

Miss Liudmilo sem preveril podatke. Trikrat se je zavdanie ponovilo. Prvič v drugem tednu junija. Takrat sta Rihard Bohan, ki se je vgnezdil v vrnarski hišici, in njegova žena prebivala tu, razen nujn so živel pod to streho še Diana in Calvin Peale, včetveč Miss Liudmilo. Drugega ni bilo nikogar, razen če omenim še Howlanda Staceyja, ki je prisel tisti popoldan sem. Ostal je uro ali dve, odigral partijo tenisa in se še isti večer vrnil v Cikago. Drugega obiskovalca tistega dne ni bilo. In ponoi je Miss Liudmilo prvič napadlo. Drugič teden dni pozneje. Tistikrat Howlanda Staceyja ni bilo tu, vsaj v hiši ne. Ni sem ga še nis vprašal o tem. Po izjavi Miss Liudmilo je bilo to šestnajstega junija. Ostali navzočni so bili isti kakor prejšnjikrat. Služnica so — razen Jona — vso odpustili in zamenjal z novimi posli. Seveda bomo odpusčene posle v Cikagu vse zaslišali, čeprav dvomim, da bomo s tem kaj prida dosegli. Tudi pri zdašnji služnici nisem imel uspeha. Nihče izmed teh ljudi se ne more spomniti niti očitnih okoliščin, kaj šele neznanih. Mislim, da bi se ne doleglo, kakšno jed so takrat skuhali za Miss Liudmilo, kako so jo prioravili in kako servirali. Tretji atentat je sledil tri tedne pozneje in Miss Liudmilo je poklicala zdravnika iz Cikaga, čeprav ji je njen nečakin Diana to odsvetovala. Saj ste brali zdravničko poročilo?

Da. Pred kakšnim tednom dni je dobila to poročilo. Koj nato vas je Miss Liudmilo prosila, da prideš ssem. Da. Pisala mi je, potem mi je pa še telefonirala.

Nekaj trenutkov je premislil, preden je vprašal: »Ali mi pismo lahko dokažeš?«

Zal, sem ga pozabilo v Cikagu. Toda v nem ni biti besedice o zavdaju. Prosila me je sam, nai pridem. Vzroka prošnje pa ni omenila.

lok, ker mora dobiti v trebušni duplini dovolj prostora. Pri tem prepona nekoliko stisne drobojje, tako da se trebuje nekoliko izboči. Nato se razširijo boki, dvignjajo se rebra in zrakom še ključni vrščki, ležeti pod prsno. Ko izdihamo, se prepona spet izboči in trebušne pokrovke uplahnejo. In pri pravilnem dihanju gre prav za to soigro trebusnega misiščevja.

Vendar se moramo odresti pred sodko, da spadajo dihalne vaje samo v bolniško sobo ali v telovadnicu. Prav tako pa tudi niso vesolino zdravljivo za primere, ko je drugo zdravljenje potrebenje in bolj na mestu.

Njihova visoka vrednost je v tem, da bolj kakor kateri koli drugi postopek požive organizem do sleherne, še tako majhne celice in ga v vseh njegovih funkcijah zdravljivo podpirajo.

Dr. Ide upravičeno trdi, da se je živiljenje na zemlji pribelo brez sodelovanja kisika pri živiljenjskih procesih in da je razvoj viših organizmov šel včrtic razvojem in pridobivanjem kisika s pomočjo rastlinstva. Dobesedno pravi: »Ker je po Kollathu se zmerom del kemizma telesne celice anoksidativen (to je, brez kisika), ta razvojni proces torej še ni sklenjen in ga moremo z zvišanjem prekskrbe telesa s kisikom še pospešiti.«

(Berliner Lokalanzeiger)

Nališpana osebica je spet odstopila iz sobe. Pitcher bi bil rad šefu povedal nekaj besed glede na njegovo pripombo o znakih staranja, pa si je premisli, ko je opazil Maxwellov nestrupni pogled. Naposred je tudi on govoril odsel iz sobe.

Potem se je bitka z borznimi tečaji odigravala dalje. Sele proti večeru se je končala z zmago bankirja. Maxwell je stal pri svoji pisalni mizi, z desnim usesom je imel zataknjeno našivno pero, v rokah je držal poslednje brzjavke, tečaje in spomenice. Njegov temni, same na senci nekakšno osivile lasje so mu v neredu v pramenih padali na čelo.

Okno Maxwellove pisarne je bilo odprt in cvetoci maj je bil sobo napolnil s pomladnim soncem in topoto. A Maxwell vse dotlej ni opazil pomladnega sonca, topote ne cvetnega maja. Na lepem mu je pa zavel na mize njegove tajnice lahen vonj po španskem bezgu in ga spomnil nečesa izredno važnega, na kar je bil med bitko današnjega dne popolnoma pozabil. Zdaj se mu je zazela borza v ves finančni svet praznen. Zamaknjeno je zastrmel v oči svoje tajnice, ki so pričakajoče zravnati.

»Pri Jupitru, zdaj ji bom povedal,« je polglasno zamrmral predse. »Sploh ne vem, zakaj ji tega že davno nisem rekel.«

Z nekaj skoki je bil pri njeni mizi. Tajnica je lahko zardela in mu smehlja se pogledala v oči.

»Miss Leslie,« je hlastno dejal. »Zdaj je imam trenutek časa. Že danes sem vam hotel nekaj povedati, vas nekaj vprašati. Ali bi hotel postati moja žena? Že je spet kliče ta prekleti brzjav, ki mi bo najavil sklepne tečaje Union-Pacificu.«

»Kaj naj to pomeni?« je vprašala Miss Leslie, vstala in presenečeno gledala.

»Ali ne razumete?« je zmedeno rekel Maxwell. »Porocil bi se rad z vami. Ljubim vas, Miss Leslie. Že storkat sem vam hotel to povedati, a ti prekleti telefon, že spet trije naenkrat zvone. Pitcher, povejte ljudem, naj trenutek počakavam. Miss Leslie, prosim vas, rotim vas, recite da!«

A Miss Leslie se je zdaj že bolj čudno vedla. Najprej se je zdela začudena, potem so ji začele iz velikih, prekrasnih oči teči solze, naposlед se je pa med jokom nasmehnila in poživila roko bankirju okrog vrata.

»Zdaj vem,« je potem rekla, »da si v tej zmesnjavi z borznimi tečaji pozabil na vse, celo name, Harvey. Najprej se je čudila, in celo bala. Ali se res ne spominjaš, dragi? Saj vse se vendar sreči ob osmih poročila v cerkvici tam onkraj Square...«

DARMOL najboljše odvajjalno sredstvo

Marleni Dietrichovi, napol Wallaceu Berryju. Od nog do glave je bila sveže poslikana, a na pogled takšna kohudičeva prababica, če bi jo en teden negovali v newyorškem lepotnem salonu.

»No, ali se je zgodilo kaj važnega?« jo je strogo vprašal Maxwell. Njegove stroge, sive oči so jo trenutek nejedvolo in nestropno pogledale.

»Nič,« je odgovorila tajnica in odšla iz sobe. Okrog ustnic je je zanimal lahen nasmešek.

»Mr. Pitcher,« je potem vprašala prokurista, »ali vam je šef včeraj naročil, da poisci novo tajnico?«

»Žal mi je, Miss Leslie,« je odgovoril Pitcher, »šef mi je res naročil, naj poisci novo. A dejal je, da je tokrat vaznejša sposobnost ko lepotnem salonu.«

»Pisarna za posredovanje služb,« je dejal Pitcher, »nam je poslala tole gospo, ki se zanima za prazno mesto.«

Maxwell se je jezno preselil na stol in živčno zmečkal papirje in pisma, ki so ležali na mizi.

»Kakšno prazno mesto?« je vprašal in nagrubal celo.

»Mesto zasebne tajnice,« je odgovoril Pitcher, »Včeraj ste mi naročili, naj vam pri posredovalnici za službo priskrbim novo uradnico, ki bo nadomestila Miss Leslie.«

»Znoreli ste, Pitcher, ali pa kažejo vaši možgani znake staranja. Zakaj bi iskal novo tajnico? Miss Leslie je izvrstna uradnica in razen tečajev, da ne maram ptičjih strašil. Miss Leslie lahko ostane pri meni v službi, kolikor dolgo hoče.« Potem se je obrnil k strašilu, rekoč: »Žal mi je, tu ni mesta za vas.«

»Prekličite svoje blazno naročilo pri posredovalnici,« je potem naročil Pitcher, »in ne pošljajte mi v sobo posilk. Delo imam.«

Maxwell se je jezno preselil na stol in živčno zmečkal papirje in pisma, ki so ležali na mizi.

»Na kaj vam je pripovedovala o arzeniku?«

»Na večer mojega prihoda. V torek Evini umorom.«

»Miss Sibila,« — šerif se je odkašnil — »kako dolgo niste videli Richarda Bohana?«

Culila je, kako jo je v prsih nekaj stisnilo. »Tri leta,« je odgovorila.

»Od nigove...«

»Da. Od nigove poroke z Eva ga nisem nič več videla.«

Po kratkem premolku je vprašal: »Nalašč?«

»Ne dobesedno. To se pravi... Richard sploh ni bilo nič več sem, če odštejem nekaj kratkih obiskov.«

»Ali ste bili med tem časom z njim v zvezli?«

»Ne. Saj, saj je bil vendar z Eva poročen. Eva ju jaz, midve sya si bille že od kraja preči tui.«

Namršil je obrov in zabolčal v svinčnik, kakor da bi tudi od njezine pričevanja na svoja vprašanja. »Skušali smo, kar se je dalo, poizvedeli o Eva. Miss Liudmila in Mrs. Peale sta mi povedali naslove ljudi, ki sta Bohanova z nimi občevala. Toda vse so le prešibke opore, da bi lahko človek kaj poštenega doignal. Njegov obraz je bil na moč mračen: videti je bil slabe volje, skoraj divi. »Zdi se, da sta le redkokdaj živelia v istem kraju. Richard in Eva namreč. On je bil v Newyorku, v Los Angelesu, povsod pač, kjer je imel priložnost za piloritiranje. Poslednje leto je živel v Newyorku. Niegova žena je očitno živel v Cikagu. Kaj, da je imel dovolj denarja, zakaj pa prebivala v Mičiganu, v Havanni in Los Angelesu. Kolikor smo mogli doagnati, si je marsik privoščila.«

Malce je pomolčal in spet povzel:

»Miss Liudmili bi sicer vsa Evina priateljstva ne bila pozou, toda če so detektivi, ki so vohljali po njeni sledi, pravilno poučeni, ni zakrivila zares

v Cikagu. In, in razen Howlanda.«

»Razen Howlanda?« — Serif je namršil obrov. »Ali imate vse vzrok za sum, da Howland Stacy zavdaja Miss Liudmili?«

»Da zavdaja Miss Liudmili?« je presunjeno ponovila. »Sai ste vendar govorili o torku zvečer. Tu vendar ni...«

Osorno je še skočil v besedo: »Sladkorčki, ki ste ih vi prinesli zanjo, so bili vendar zastrupljeni z arzenikom. V torek ste prinesli sladkorčke. V četrtek jih je dobila Miss Liudmila.«

Sibila je kakor v snu zabolčala v serifa. »To... to pač ni mogoče...«

»Zdravnik je ugotovil, da je dobro. Preiskal je sleherni sladkorček — in vsak je bil zastrupljen. Pocasi, zanimali je pridej: »Izjavil je, da je v vsakem sladkorčku sicer le trohica arzenika, a vendar toliko, da bi človek, ki bi jih lepo po malem in počasi zaužival, za dalje čas pošteno zbolel. Kdor bi jih pa drugega za drugim pojedel, bi komaj še postal živ, zlasti, če mu je bilo že prej nekajkrat s tem strupom zavdano. Ce se ne more, ima Miss Liudmila prav te vrste sladkorčke v posebnih čislilih.«

»Da, to je res. Zato sem lih tudi prinesla. Toda iaz jih prav gotovo nisem zadržala.« Vsa prestrašena je samo sebe slišala, da tako naglo in vneto govoriti, da se lih že lastne besede neverjetne. »Misliš sem, da jih je odnesla sobrica. Povsod sem iskanja zavojček, potem sem ga na slučajno izkaitnala v predal perilne omare. Nekdo si lih je moral torej medtem prisvojiti...«

»Donči je bil nenasilij vpraševalc. Kie je kupila sladkorčke? Kie vse je zavojček ležal, odkar so lih ga izročili v slaščarni?«

Poročala je o sleherni podrobnosti. »Toda Diana govorila nima prstov. Prav tako kakor iaz ne.« Vsi ilivo prepravičanje se lih je sami zdeleto nesmiselno.

»Kdo pa potlej?«

Dalje prihodnjič

Dr. ALBERT KRAMER

V četrtek, 27. maja je v Ljubljani po dolgi, mučni bolezni umrl bivši minister in senator dr. Albert Kramer. Pokojnik se je rodil 6. oktobra

Na nepravi poti

SKRIVNOSTNA IGRA USODE

Kako je mogoče, da človek krade, a vendar ni tat

Ko je državni pravnik odšel, so ga stojte zdravnik s kmetov dr. Reichenbach se tesneje prisledi drug k drugemu. Vsi so še razmišljali o stranem umoru, o katerem jih je bil pravkar pripovedoval državni pravnik.

>Da, da, <ih je v prenisiščevanju prekinil gostitelj. >Človek često hitreje pride na vitezkih z zakoni, kakor bi si mislili. Pred več leti sem na primer postal tat. Da, pravi tat! Da sem iz te zadeve odnesel zdravo kožo, se imam zahvaliti samo golemu naključju. A klub temu me vse življenje mori občutek krvide. Vsakokrat ko zagledam pismenošč, mi postane tesno pri srcu. Morda se vam zdi to neumno – a vendar je res. Po večini se ljude razvesele, če potrka na njihova vrata pismenošč, mene pa ob pogledu nani vselej oblike kurja polt.«

Pripoveduje, pripoveduje! so si bili vanj vsi po vrsti. In dr. Reichenbach je priečel:

>Moji prijemiči ni nič posebnega in moji starši mi tudi niso dali nič kaj originalnega krvnega imena. Imenovali so me kralko in malo Karel, ker je tako želel moj kralni bober. Moja mladost ni bila vesela. Mater sem takoj zgodil izgubil, da sem jo komaj poznal, oče mi je pa tudi prezgodil umrl po neki ponesrečeni kupčini. Moji dobri znanci so poskrbeli, da sem lahko brezplačno študiral univerzo. Denaria seveda nikdar nisem imel. Čeprav še sam nisem dosležil, sem v prostem času poučeval druge. A tudi s poučevanjem sem premalo zaslužil in dolgo so mi kmalu zrasli že glavo.

Nekega poletja, ko so vsi moji učenci odšli na počitnice, sem bil posebno v škripeh. S stanovanjem sem bil v zaostanku in gostilničar me je pri obedu že nezaupno gledal. Delal sem se neskrbno in zatrevjal, da mi bodo moji premožni starši v kramku poslali potreben denar. Ker sem lagal v sili, je bilo to še oprostljivo. Naslednji dan sem pa storil nekaj, kar ni bilo prav. Prejel sem namreč v resnicu denar po pošti.

Na moja vrata je polkul pismenošč in vprašal: >Gospod Reichenbach? Ko sem mu potrdil, mi je izročil zapčeteno pismo, moral sem podpisati, potem je odšel. Tisti trenutek sem bil tako presenečen, da sem podvomil v svojo pamet. Ali sem sanjal? Ali je mogoče, da se človeku kar na lepem tresačni najbolj goreča želja? Pismo z denarijem sem držal v roki, a se ga nisem upal odpreti. Na ovoju je bilo napisano: 400 mark. Velika sreča se mi je nasmejhala. Po glavi so se mi podile vse mogoče visokoleteči misli. Naposled sem previdno odigral ovoj in potegnil iz pisma štiri bankovke. V pismu je bil še listek s kratko vsebino: >Wilhelm Bertram od srca obžaluje, da more šele po desetih letih plačati svoj dolg.«

Tedaj mi je upadel pogum. Pred desetimi leti sem hodil še v šolo in nikomur nisem posodil takšne vsočte denaria. Pismo torej ni bilo meni namenjeno. Prebral sem opombe pošte na ovitku. Pismo je potovalo najprej na moj dom, potem v gostilno, kjer sem prej slanova, in naposled prislo na moj pravi naslov. Po dolgem prenisiščevanju sem se odločil, da bom denar s pismom vred vrnil. Ko sem odhajal, me je gostilničar posebno luhbenivo pozdravil. Kako mi je to dobro delo! Ustavljal me je in me ni pustil dalje. >Poznam mlade ljudi,« je rekel. >Ne zamerite mi, če vas terjam za denar.« Izgovarjal sem se na to in ono, a ni mi uspelo. Že sem v duhu videl, kako me bo gostilničar postavljal na cesto, in sem bolj ko kdaj pre občutil svoje siromaštvo. S težkim srečem sem mu izročil denar. Dobro sem se zavedal, da sem se poslastil inje lastnine in da sem torej postal čisto navaden tat.

Čeprav sem bil hudo lačen, sem, ne da bi bil kaj použil, legel v poselijo in prenisiščeval, kaj se bo zgodilo, če pride moja sleparija na dan. Ponci so me mučile strašne sanje in ko sem se drugo jutro prebudil sem opazil, da imajo moje edine blače veliko luknjo, ki se ne bo dala več zakrpati. Tokrat sem hitreje zapadel izkušnjava. Odšel sem v trgovino, si kupil novo obliko, nato sem se pa v gostilni spet enkrat do sitega naideval. Za to svoje početje sem imel en sam izgovor, in sicer: da sem kradel v sliski.

Od takrat je preteklo širinaišti dni. Že sem mislil, da sem rešen, ko je lepega dne potkal na moja vrata neki gospod in se mi predstavil: >Wilhelm Bertram. Nekaj časa me je začedeno gledal, potem je na vzkliknil: >Sai vi pred niste Reichenbach! V duhu sem že videl, kako me stražnik pelje na policijo. Zajeceljal sem: >Seveda sem Reichenbach! Torej sem se zmotil,« je rekel moj obiskovalec. Kaj se je dogodilo s nismom, ki je prišlo pred širinajstimi dnevi na vaš nastavšč. Odgovoril sem: >Da, nismo z denarijem sem prejel. V potrdilo sem mu pokazal ovitek. Mož si je oddahnil.

„Hvala Bogu,« je rekel. Poravnali sem moral namreč neki star dolg. Zgrabil je nismeni ovoj in dejal: >Res srečen, da za spet imam! Meni se je zameglilo pred očmi, prosil sem ga, naj sei.

Gospod Bertram je bil zelo zgroven in je začel pripovedovati:

„Prisel sem z Janonškega, kjer sem živel deset let. Zal si nisem mogel prislužiti premoženja. Vseh deset let, kar sem živel tujini, sem imel pred očmi en sam cilj: po vsaki ceni moram vrniti izposojeni denar. Da boste pa vedeli, kako lahko postenkatačec noč postane slepar, vam bom povedal svoje zgodbo.“

Prebledel sem. Le predobro sem vedel, kako hitro se lahko človeku kaj takšnega pripeti.

Potem je gospod Bertram pripovedoval dalej:

V KRALJESTVU BOBROV

doseže po navadi težo do 5 kg in mer od glave do konca repa en meter. Pri plavjanju v vodi si pomaga z dolgim repom in plavljivo kožico, ki ima na obeh zadnjih nogah. Posbeno dragoceno je njegovo krzno. Na enem sa mem kvadratnem milimetru kože mu namreč raste nič manj, ko sto petdeset komaj stotinko milimetra debeleih dlaci. Med njimi tu pa tam počnja še kakšna ščetina. Te ščetine pa pri strojjenju skrbno izplijijo, tako da ne kvarijo sicer tako mehkega, dragocenega krzna.

Ti na videz tako pohevnji glodalci so v resnici izredno bojeviti. Ne boje se ne psa ne mačke in po večini v boju z njimi oni odnesajo zmago. Zgodilo se je že, da je pes volčjak v boju z bobrom podlegel. Kadar se bobri sami med seboj bore, je po navadi bitka zelo vrlo. Po večini eden izmed njih po boju ostane brez močnih sekalev in se mora vse dotleti, da mu ne zrastejo novi, hraniti z mehko hrano.

Bobre se da udomačiti. Kaj hitro se nameže navadijo na družbo ljudi, najraje se pa igrajo z otroki. Celotno hišo cuvajo se dobr.

Bobrovo meso je okusno in so ga ljudje že v prejšnjih stoletjih jedli. V srednjem veku so mislili, da spadajo bobri zato, ker žive v vodi, k ribam in so zato celo visoki duhovni dostojanstveniki njegovo meso jedli v pestrem casu.

Mnogomoštvo pri azijskih plemenih

V nekaterih azijskih pokrajinalah vlada še danes mnogomoštvo. Tako se ženska lahko naenkrat poroča z več možimi pri plemenih Sih in Toda, dalej na otoku Sumatri in na polotoku Malakki, prav tako tudi pri Gilijskih v Sibiriji.

Posebno svojevrstne zakone o mnogomoštvu poznajo v Tibetu. Tam se ženska sploh ne more poročiti z enim samim moškim, temveč mora biti hkrati tudi žena vseh njegovih bratov.

V Evropi je vladalo mnogomoštvo najbrž samo v eni deželi, in sicer v predkelskih Irskih, kjer je žensk že od nekdaj nenavadno malo v primeri z drugimi deželanimi. Zanimivo je, da vse narodopisci soglašajo, da plemenata v katerih vlada mnogomoštvo, ne poznajo nobenosti.

Ali je Napoleon potreboval izredno malo spanja?

Zgodovina pripoveduje, da je veliki Napoleon izredno malo spal. V glavnem je pa ta trditev samo ena izmed legend, ki ih slavni ljudje tako radi razširjajo o samih sebi.

Po izpovedih Napoleonovih najožjih znancev je veliki vojskoved v dneh, ko se je odigravalo kaj velikega, res potreboval izredno malo spanja. A Napoleonu moramo prištevati k tistim ljudem, ki lahko pri vsaki priložnosti za nekaj minut trdno zaspne in ne potrebuje v ta namen velike udobnosti ali miru. Če bi spanje, ki si ga je Napoleon privočil po malem čez dan, prištel k tistem, ki ga je potreboval ponori, bi ugotovili, da ni prav niti manj spal kot vsi drugi smrtniki.

ZLOGOVNICA

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	

A, a, boj, ček, da, da, da, de, den, dil, e, glja, go, go, in, ja, ja, je, ko, kon, ksi, ku, la, le, lja, lja, ni, non, o, pe, pi, ra, ra, rent, rev, riš, sa, spek, stu, sun, tar, to, tor, u, va.

Iz teh 45 zlogov sestavi 17 besed takega pomena:

1. predivo, 2. daljava, 3. ogaben,
4. siromaček, 5. vrsta bombe, 6. ropotulja, 7. nadzornik, 8. sadež, 9. oglas,
10. priatelj, 11. rimske, uradnik,
12. besednjak, 13. drevo, 14. španska pokrajina, 15. bajeslovno bitje, pust,
16. zločin, 17. pisar.

Začetnice navzdol in četrte črke navzgor skrivajo slovenski pregor.

KAKOR SI POSTELJES

Ce kdo leži na »mehki« postelji ali na »trdih« tleh, je to fizikalno povsem enakovredno, saj je v obeh primernih pritisk podlage enak telesni teži. Zakaj pa v postelji vseeno udobje ne ležimo?

Rešitev ugank iz prejšnje številke

Križanka: Vodoravno: 1. opora, urit, 2. sobar, bujen, 3. ako, omot, nd, 4. kolonja, or, 5. Apennin, arca, 6. to, em, 7. spi, prameni, 8. La, aligator, 9. as, nate, ite, 10. berac, nosan, 11. omama, Tatre. — Navpično: 1. Osaka, slab, 2. pokop, pasem, 3. občet, Ra, 4. Ra, ono, Anam, 5. Arcini, plava, 6. morit, 7. uboji, agent, 8. rutna, Enna, on, 9. ij, ametist, 10. tenor, notar, 11. Indra, Irena.

Careben lik: 1. pek, 2. piton, 3. petelin, 4. kolac, 5. ml.

Careben kvadrat: 1. kokila, 2. kobalt, 3. kaviar, 4. lubina, 5. koline, 6. kopina;

1-JV = kavina; III-II = kobila.

Dalje pričujanje

»Omislišti? Rusko princeso naj si omisliš?«

»Zakaj ne!«

»Se sanja se mi ne, kako naj to storim.«

»Zato vam bom pa jaz pomagala. V svojem seznamu nimam nobené ruske plemkinje, ki bi mogla nastopiti kot ruska princesa. Če pa že ne morete dobiti princese Valjeve, jo skušajte nadomestiti. Kako bi bilo z lepo angleško vojvodino? Te so namreč se redkejše!«

»Torej le imate vojvodino zame?« se je razveselila Mrs. Darleyeva.

»Da in ne,« je odgovorila Mary. »Prave vojvodino kajpam nimam, toda lahko bi vam jo za drevi omisili. Zelo lepo dekle je. Lepša, ponosnejša in skrbnejša vzgojena kakor prava vojvodina. Prepričana sem, da vas bo očarala.«

»Tega ne morem tvegati,« Mrs. Darleyeva je razočarano zastrmila v Mary. »Ce moji znanci izvihajo komedijo, me kap zadene. Ne, izključeno, tega ne morem tvegati!«

»Ce bi si izmislil dobro zgodbo, ni vročka, da bi vas razkrinkali, je dejala Mary. »Saj lahko porečete, da bo jutri odpotovala dalje, da se je pa za en dan oglašla pri vas, svoji ljubljeni prijateljici. Tako nihče ne bo niti slutil, nihče je pozneje ne bo več srečal, vi se boste po bolji postavili kakor z rusko princeso. Teh je ko listja in trave. Toda angleška vojvodina! To lahko iščete z lučjo pri bitem dnevu!«

Mrs. Darleyeva se je še zmerom obotavljala.

»In kje boste dobili takšno dekle?« je domneče vprašala.

»Je že na poti in bo vsak čas tu. Peklala sem jo takoj, ko ste mi telefonirali. Ce počakate se nekaj minut, jo boste videli in lahko govorili z njo, preden se odločite.«

»Ali ste ji že kaj omenili?«

»Se ne. Počakala sem, da vidim, kaj porečete k mojemu načrtu.«

»Morda pa sploh ne bo hotela?«

»Brez skrbi.«

»In pravite, da ni prav nobene nevarnosti, da me razkrinkajo?«

»Prav nobene. Vojvodinja bo jutri odpotovala iz Amerike in se nikoli več ne bo vrnila. Zaradi tega si nihče ne belite glave! Nihče je ne bo več videl in nihče ne bo sluti, da ni bila prava.«

»Ali bo pa to dekle tudi znalo izigrati svojo vlogo?« je zdajci vprašala Mrs. Darleyeva.

»Nič dobre sluhtne nimam, je to žila Mrs. Darleyeva. »Mislim, da bom zaradi te zadeve še ob pamet. Žal mi je, da sem se je sploh lotila. Če bodo na koncu konec vseeno odkriili...«

Utihnila je v pogledala Mary, kakor bi se bila nečesa domisila. »Koliko me pa pa stalo?« je vprašala.

»Hm...« je zategnjeno dejala Mary, »zelo zapleten in nenavadan primer je, zato potrebujem svojo najboljšo moč. Bojim se, da vam je ne morem prepustiti za manj ko pet sto dolari.«

»To je dosti denarja,« je obotavljajoč se odgovorila Mrs. Darleyeva.

»Ne preveč za vojvodino,« se je nasmehnila Mary.

»Ne za pravo vojvodino, to je res. Za namišljeno pa več ko preveč!«

Vasa stvar je, gospa Darleyeva, ali se odločite zanje ali ne. Če se vam zdi cena previsoka, je ni treba vzeti. Večerja bo minila tudi brez nje, ali ne?«

»To je lep kup denarja,« je ponovila gospa Darleyeva.

Mary se je smehljala, ne da bi bila odgovorila. Gospa je potegnila iz ročne torbice čekovno knjižico.

Dajva, pogodjava se takojce, je dejala. Polovico vam bom izplačala takoj drugo polovico vam bom pa poslala jutri zjutraj, če bom zadovoljna in če bo dekle imelo uspeh.«

»V redu,« je odgovorila Mary.

Najrajsi bi, da bi se nikoli ne bi bila lotila te nesrečne zadeve, je vzdihnila Mrs. Darleyeva, ki je pojavila ček in ga pomolila Mary. Slabo sluhtno imam in prepričana sem, da bom zabredla še v hude težave.

V zlati kletki

LJUBEZENSKI ROMAN DANAŠNJEDE DEKLETA

»Neumnost,« je odsekala Mary. »Nikar si že vnaprej ne kvarite veselja! Doživeli boste izvrstven večer, družba bo zadovoljna in vojvodinja bo zbudila ogromno zanimanje. Vsi vaši znanci vam bodo zavidali.«

»Ce bi le bila tega tako gotova kakor vi,« je žalostno odgovorila Mrs. Darleyeva. »Vse drugace bi bilo, če bi bila prava vojvodinja. Ne zanesem se na to komedije. Ta ali oni utegne le kaj izvohati!«

Globoko je vzdihnila in se usnečnila. zunaj so se odprla vrata.

»Je že tu,« je zašepetala Mary. Hlastno je vrgla ček v predal.

»Pomirite se, gospa Darleyeva. Prav nič vam ni treba skrbeti!«

II

Dafna Mihaelis je počasi šla po stopnicah, držečih v njeno stanovanje.

Pritisnila je na gumb in odprla vrata. Pod nos ji je zavel toplo vonj po pečenih jetrih in oglju. Ni se zamenila zanj. Nič več je ni motil, kakor jo je motil prej, ko se je komaj priselila h gospa Grayeva v opremljeno sobo. Počasi je koracično stopnila.

»Kdo pa je?« je vprašal vreščec glas iz kuhinje pod njo.

»Jaz sem, gospa Grayeva. Ali je kdo telefoniral?«

»Miss Mihaelis?«

»Da.«

»Vaš zaročenec je pred približno pol ure telefoniral. Povem naj vam, da se bo oglasil pozneje. Povabil vas je na večerjo.«

»Hvala.«

Dafna je prestopila še dve stopnici in obstala pred vrati. Odpriali jih je, vstopila in zaklenila za seboj. To podpoldne je bila kaj slabе volje. Kadarsko je moraliski iskati službo, je bila vselej tako pobita. Vendar je moraliski dvakrat, trikrat na teden ugriznil v to kisko jabolko, čeprav ji ni nešalo ne koristilo. Stalo jo, je živec in podplate. Sezula si je čevlje in obula stare, ponošene, toda udobne copate. Postavila je čajnik na majhen plinski štedilnik in se zleknila na kauč, da počaka, da voda zavrne.

Dafni se je zdeleno živiljenje težko. Nekateri ljudje imajo zmerom srečo, toda njej se nikoli ni hotela nasmehniti. Saj sploh ne živi, samo životari. Vse svoje živiljenje je životari, toda zdaj je tega sita do grla. Če bi bila popustljiva, bi zdaj stanovala v Park-Aveniji, prstanov in diamantnih zapestnic bi imela do komolca in vsak teden nov krznen plašč. Kajpak, imela bi tudi moža, debelega in nerodnega in z glasom, kakor da bi bil zmerom prehlašen. Če bi se takšna priložnost se enkrat ponudila, bi morda ne odkonila več tako osorno. Vse je boljše kakor takšno pasje živiljenje!

Dafna je bila komplikirano mlado dekle. Nikoli ni imela doma. Oče in mati sta bila člana slavnega akrobatske skupine, nastopajoče pod imenom »šest letnih vragov« po vseh vecijih ameriških cirkusih. Mati je v Tipperary v Ohio zlezla s trapeca in rodila dekle; krstili so jo za Dinky. Mala. Dinky Crokerjeva je prva leta svojega živiljenja preživelata v umazanih garderobah za kulisami varietejskih odrov. Neredno je dobila jesti in po navadi se nihče ni menil zanjo. Ko ji je bilo štiri leta, so Jette vragi podpisali zelo ugodno pogodbo za nekatere vecje angleške varietete. Crokerja sta vzelao malo Dinky s seboj, čez ocean in jo poslala v neki londonski samostan. Ko je pogodba potekla, sta Crokerja nastopala po vseh evropskih vele mestih, pa tudi po Avstraliji in Južni Afriki. Dinky je ves ta čas preživelata v samostanu in je v trinajstih letih videla svojo

mater samo dvakrat, takrat ko je ta dama utegnila preživeti pol ure v površnem pogovoru s svojo edinko.

Ko je Dinky izpolnila sedemnajsto leto, jo je poklicala k sebi katehet Mother in ji obzirno povedala, da je sirote. Pri predstavah, leteličnih vragov v Južni Afriki se je bila pripeljala strašna nesreča. Trapec, na katerega se vrtoglavljavi visini kazala svoje umetnike njen oče in mati, se je nenadno utrgal. Oba sta strmo glavila v globino in bila takoj mrtna.

Dinky je žalostna izguba ni poseglo prizadejala. Vse njeno živiljenje dotlej je bilo samotnje od živiljenja sirote. Ko je katehet Mother spoznal, da se je sprizniala s to mislio, ji je jel razlagati, da sta umrla njen oče in mati brez premoženja, in da so letelični vragi zbrali za sirote tri sto funтов in jih poslali samostanu.

»Naložil bom to denar zate,« je dejala katehet Mother. »Lepega dnevi bo še koristil. Če hočeš, lahko ostaneš pri nas kot vspojiteljica; imela bo hrano in stanovanje in boš pažil na manjše otroke.«

»Zelo sem vam hvalna,« je odgovorila Dinky. »Toda če ne zamerite, bi rajšči vzelista tistih tri sto funtov in slas.«

»Ljubo dete,« je dejala katehet Mother, »ne veš, kaj govoris. Saj ne

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlikova srace, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, monga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puhi tovarna JOS. REICH L J U B L J A N A

moreš v svet čisto sama, nepripravljena in brez denarja. Kako bo pa živiljenja? Ne, ostati moraš tukaj. Samostan je bil triajst let v tem dom, torej naj bo tudi odslje.«

»Sla bom h gledališču,« je rekla Dinky. »Za ta denar si bom lahko kupila nekaj spodnih oblek; gotovo bom hitro dobila kakšno vlogo. Lepšo postavo imam kakor druga dekleta in tudi sicer nisem napacna.«

Katehet Mother se je zrzal, toda Dinky ni odrhala. Katehet Mother ji je preročeval strahote stvari, toda ni prečrpala temveč je še podigrala hrepenejo po velikem, neverjam v strašnem svetu, ki ga ni poznala. In tako je odšla za zmerom iz samostana, čeprav so redovnice majale z glavo in tožile, da se je spet čista duša zapisala vragu.

Najprej se je Dinky nadela novo ime. Tako se je rodila Dafna Mihaelis. Kakor je preročevala, ni imela tezav in je kaj hitro prisla na gledališčne deske. Dobila je celo manjše vloge. Vendar je čutila, da so njenje možnosti na Angleškem zelo omejene. Čeprav je imela še štiri leta, ko je odpotovala iz Amerike, je zmerom hrepela, da bi se vrnila tja. Dve leti pozneje, ko je odšla iz samostana, se je izkrcala v New Yorku.

In zdaj je živila že skoraj štiri leta v domovini, ki pa ni bila prav ni ljubezni z njo. Ko je prisla, je govorila z angleškim naglasom in rojaki so ravnali z njo kakor s tujko. Pri gledališču je bilo težko dobiti zasluzek, razen v angleških delih, toda za te so po navadi razdelili vloga že v Londonu. Odšal je bila tu, ni poznala drugega kakor siromaštvo. Zdaj se je pa jelo nekaj v njej upirati taksnemu živiljenju.

Sumenje vrele vode v čajniku je

znotilo njene mračne misli. Dafna je vstala, si pripravila čaj in si ga nalačila polno čašo. Medtem ko je pila, je stresla vsebinu ročne torbice na mizo. Nato je spet vse zložila nazaj. Saj je spet vse zložila nazaj. Saj je spet vse zložila nazaj.

Dafna je potkal. Dafna je odprla. Pred njo je stal velik, čeden mladenec izredno plavih las. Bil je Mark Warren, časnikar. Ljubi je Dafno, odšal jo je videl na ladji, ki je z njem priplula v Ameriko. Marka so poslali na ladjo, da bi intervjujal v globino filmko zvezdo, toda je zagledal Dafno, je pozabil na svoj intervju na filmsko lepotico in je intervjuval Dafno. Toda ko je ponudil svojo reportažo časopisu, kjer je delal, so jo kajpak odkonili in povabili na ohladilo njegove ljubezni do Dafne.

»Le vstopi, Mark,« ga je povabil Dafna.

»Kaj pa piješ?« je vprašal Mark.

»Čaj. Ali bi požirek?«

Mark se je stresel kakor moker pes.

»Ne, za božjo voljo, ne,« je dejal.

»Kaj se je pa zgodilo, da si tako pobita?«

»Oh, sita sem že tega živiljenja. Nikolikar nima denarja, zmerom moram tekati za delom in si sama služiti svojo kruh. Prav nič rada ne garjam po pisarnah in res ne vem, zakaj bi moral prav zmerom delati tisto, česar ne maram.«

»Lepo, toda saj ne delaš dosti. Po navadi sploh nimaš dela. Zakaj se torej razburjaš?«

»Zato, ker je vse hujše tekati za delom kakor res delati! Rada bi imela kup denarja. In če ga ne bom dobila z delom, se bom pač poročila. Vse je boljše kakor takšno pasje živiljenje!«

»Zdaj traži to je leta in leta.«

»Saj veš, da se lahko vsak dan poročiš z menom,« je dejal Mark.

Dafna ni odgovorila.

»Res, zato ne delaš dosti,« je dejal Mark.

»Res, zato ne delaš dosti,« je dejal Mark.

»Res, zato ne delaš dosti,« je dejala Dafna.

Tačnost je čednost kraljev

Ne vem sicer, ali gornji pregovor diži ali ne, toda če zamudi kralj dogovrjeni sestanek, spleto o njem duhovito anekdo — in pregovor ostane v veljavi še za druge generacije. Drugače je pa, če zamudi navaden smrtnik. Po navadi spravi v slabo voljo najmanj dva človeka, tistega ki čaka, pa tudi samega sebe, ker se zaveda, da je storil napako, da je bil nevljuden. Včasih zaradi zamudnika tripi večja družba, zato ni čudno, če netočni ljudje niso posebno priljubljeni pri svojih bližnjih.

Vse naše življenje, bodisi doma ali v službi, podnevi, pa tudi ponoči, se giblje v mehj časa, ki nam ga kažejo ure. Bilo bi kaj zabavno, če se ljudje na lepem ne bi hoteli več pokrovati zakonom časa in bi oni hkrati izjavili: ura ni naš gospod. Le pomislite, kakšna zmešnjava bi nastala samo v tako majhnem mestu, kakor je Ljubljana! Tramvaj ne bi vozil ob začetenem času in v mrazu ali vročini bi morali čakati boge kako dolgo, da bi nas odrešil čakanja. Pek nam ne bi spekel kruha in hočeš nočes bi morali biti lačni. Če ste v službi, bi morali morali vse sami opraviti, ker vaši tovariši ne bi prišli na delo. In kakšna zadrega bi šele bila, če vam podjetnik ne bi hotel več točno izplačati plače...

Vidimo torej, da je točnost potrebna, če naj se življenje razvija v normalnem toku. Že nezatna netočnost v voznem redu bi utegnila povzročiti hudo želesniško nesrečo, pri kateri bi morda izgubilo življenje mnogo ljudi... Hočeš nočes moramo biti točni, če se zavedamo odgovornosti, ki jo ima vsakdo do svoje okolice.

Marsikatera bo ugovarjala, češ da sem preveč črnogleda. Da, ta ali ona bo celo vzkliknila: »Le kdo ima skodo, če me mož nekaj minut počaka na bližnjem vogalu? Prižgal si bo cigareto in čas mu bo hitro minil!«

Dovolite, ljuba moja, da vas opozitim, kako veliko napako delate, če tako mislite. Ne samo, da mora žalite, če ste netočni — z netočnostjo žalimo prav tako kakor z nemarnostjo — če ste netočni pogosto, mu pre-pogosto dajete priložnost, da se jezi, da premišljate o vseh drobnih posnankljivostih najinega zakona, da ogleduje druga, lepša in mlajša mimo-hičca dekleta...

Naj bom zastarela in spet poudarim, da se zakoni razbijajo ob malenkostih. Odvetniki, ki so ločili že neštečo zakonov, vam bodo potrdili

lo resnico. Le malo zakoncev se loči zaradi dramatičnih vzrokov. In med tistimi neštečimi drobnimi, nedramatičnimi vzroki, ki izpodjadajo zakone, je tudi netočnost.

Tudi v javnem življenju je netočnost nepotrebno zlo, ki povzroči marsikaj slabvo voljo in dela hudo kri. Kako neprjetni so že samo tisti ljubitelji umetnosti, ki vselej pridejo do set minut prepozno v kino ali gledališče. In kako neprjetno je, če vam šivila obljudi, da bo točno v soboto prinesla oblike — saj vendar ve, da boste šli v nedeljo na neko poroko — pa dobite oblike točno v ponedeljek, ali točno... drugo soboto.

Samo izredni ljudje si utegnejo brez škode dovoliti razne muhe, med katere spada tudi netočnost. Vsi šeli zahtevajo od svojih uslužbencev, da so točni, če se la ali ona zanaša, da bo sposobnost rešila šefove jeze, če je bila netočna, se brido moti. Šef mora namreč imeti občutek, da se na svojo uslužbenko lahko zaneset, da zna nositi odgovornost, ki jo je bila po vstopu v službo sprejela na svoje rame. In kako naj ima ta občutek, če opazi, da niti najpreprostejši zakoni točnosti zanje ne veljajo? Točnost v službi je eden izmed glavnih pogojev za uspeh v službi. Točni ljudje so pa navadi tudi natančni, izkušeni značaji, zanesljivi in pošteni. To vedo podjetniki iz lastne izkušnje, pa tudi iz stolnega izkušenj svojih prednikov. Zato bodo točni ljudje v službi zmerom začleni, tudi če so povprečni delavci, rekla bi, celo bolj kakor netočni, četudi utegnejo biti le-ti zelo nadarjeni.

Marsikato je netočen, ker nj vzgojen k točnosti. Zato naj vsaka mati paži, da bo sama točna in da bo svoje otroke že od zibelke navajala k tej kraljevski čednosti. Že dojenček naj točno na vsake tri ure pije, pa bo pozneje kot zrel človek nehotel znati biti točen, ker bo vajen reda in ne nereda.

Belite točni pri svojih obljudah, da ne boste razočarali svojih znancev. Podite točno do vsakogar in videli boste, da boste imeli v življenju več uspeha kakor sicer. Točnost ni pikovlost; če je kdo točen, še ne pomoven, da je suhoden in dolgočasen. Če boste pa zmerom in vselej zamujali, boste lepega dne, ko se vam bodo dnevi iztekl, spoznali, da ste zamudili največ, kar ste imeli — svoje življenje.

Saška

NAS NAGRADNI NATECAJ

"Najlepši za praktične gospodinje"

Za vsak prispevek, objavljen v tej rubriki, plačamo 10 lir.

Gorčeni krompir

Pol čebule drobno sesekljaj in jo na masti zarumeni. Nato dodaj 1 žlico mokre in naredi svetlorumen prežganje. V to prežganje daj 2 žlice gorčice, nekoliko popra, soli kisa in šepec sladkorja, da dobij omaka, ki jo zaliči po možnosti z juho, kiselkast-sladek okus. Posebej skuham krompir, ga olupi, rezni na rezine, stresi v omako in vse skupaj dobro premešai.

M. U. Ljubljana

Namesto presnega masla — marmelada

½ kile marmelade dobro premešaj z 1 runenjakom. Nato dodaj 1 žlico mlečnega nadomestka, seklane limone, lupinice, pol litra vode, ½ kile enolne moke, ki si ji prej primešala pečilni prah. To zmes zliji v pečko, namazano z mrlzo maslio, in počasi peci, da se lepo vdigne. Pečeno rezni. Rezine bodo tako rahle in okusne, kakor da bi bile narejene z maslom.

M. Z. Ljubljana

Nekaj o lošenju parketa

Vprašanje o lošenju parketa je postalo danes že kar pereče. Marsikatera gospodinja zmajtajo z glavo in ji je budo, kadar pogleda svoj sivi parket. Nič se ne sveli, čeprav ga je tako skrbno neguje. Vzrok temu je pomanjkanje dobrega parketnega lošila. Le malokatera ima še v zalogni kakšno škaltico starega lošila. Da bi si ga sama sproti delata, zato pa spet primanjkuje materiala.

Danes si pomagamo s kremo za čevlje. Parket lepo pomelemo, zbrisemo s kropo in zdrgnemo z žičnato kropo. Madeže odstranimo z bencinom, spet pomelemo in ga namažemo. Z mehko krpico ga prav nalahko namažemo z belo kremo za čevlje. Paziti moramo, da je preveč ne porabimo in da po povsi enakomerno razmažemo. Namazani parket pustimo 1 uru, ga zdrgnemo s ščetko in mehko kropo. Ko delo skončamo, se parket spet lepo sveli in ugotovimo, da je bilo vredno dela in truda.

M. V. Ljubljana

Namesto orebove potice

Iz ¾ kile moke, 1 žlico olja, nastrane limonove lupinice, vanilijevega sladkorja, 1 runenjaku, za 50 centkvase, soli in vode ali mlečnega nadomestka zamesi testo. Medtem ko testo vzhaja, pripravi načev, 20 delka škoškuha do mehkega, tako da je precej gost. Skuhaj jo na vodi ali mlečnem nadomestku. Oblažen dodaj 1 runenjak, 5 žlick sladkorja, 3 žlicki načevsobe, nastrane lupine 3 limon.

vaniiljev sladkor in sneg 2 beljakov. Vzhajano testo zvaljai, namaži s pripravljenim nadevom in potresi povrhu s cimetom. Zvij, položi v namazano pečko, pusti še enkrat vzhajati in speci.

E. S. Ljubljana

Za vsak prispevek, objavljen v Kotičku za praktične gospodinje, plačamo 10 lir. Denar lahko dvignite takoj po objavi v naši upravi. Po pošti posiljamo še takrat, ko se nahere več lakšinskih nakazil. Prispevke naslovite na Uredništvo »Družinskega tednika«, Kotiček za praktične gospodinje, Ljubljana. Poštni predel 253.

● ŽENSKI RAZGOVORI

Gd. S. N. Ljubljana. Tožite, da imate predebelo noge. Kadar vam svišči delo oblike, pravite, vam mora zaradi te vaše hibe narediti daljše krilo. Zdi se vam, da ste zato starokopitni.

Poskusite z mrzlimi slanimi obkladki, ki velikokrat čudeže delajo. Na liter vode vzemite polno pest kuhišnike soli. Čez noč si ovilte noge s slanim ovitkom, zavezite še s suho in poten z volneno kropo, da vas ne bo zeble. Noge podložite z blazinico in ležite. V zimskih dnevih pa nosite gumijaste nogavice.

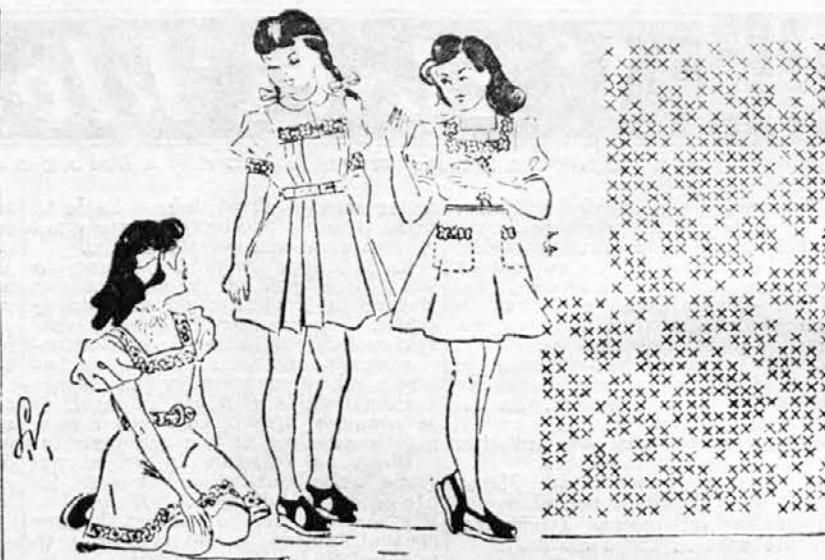

Obleka, ki jo vidimo na zgornji sliki, je iz svetlorožatega ali svetlosinjega platna. Globoke gube so poudarjene z gumbi. K njej nosimo stamnate sandale.

ŠAH

Urejuje A. Preinfalk

Problem št. 242.

(Ti trije modeli so risani izredno za »Družinski tednik« in niso bili še nikjer objavljeni.) Vse tri obleke so iz belega platna. Izvezemo jih v narodnem motivu. Vzorec delamo v križih v eni ali več barvah.

Gd. R. Z. Logatec. Zelo rada vam vjerjamem, da vam vaše porasle noge delajo hude preglavice. Ker ste že preizkusili razne pripomočke, vam svetujem, da poskusite še naš nasvet.

Kupite v lekarni ali drogeriji vasek in si ga enakomerno nakapajte po nogah. Seveda ne sme biti prevrčen,

papirja iste barve kakrsne je platnica, podložimo na notranjo stran pod platnico in jo prilepimo. Vse strgane dele skrbno zravnamo in prilepimo na podlogo. Ko se him ali kakšno drugo lepilo posuši, denimo med platnico in prvo stran kos belega papirja in prelikamo z mlačnim likalnikom.

Platnica, ki so popolnoma odpadle od knjige, prilepimo s pomočjo guniranega papirja. Papir prilepimo na eni strani na platnico, na drugi strani pa na prvo stran knjige.

Ce je strgan samo hrbet, ga preoblečemo najboljše z imitacijo usnja ali knjičovezniškim papirjem iste ali drugačne barve, kakrsne so platnice.

Ker z novim hrbotom pokriemo ves napis, izvrežemo iz novega hrbla okence, skozi katere vidimo ime in priimek pisatelja in naslov knjige. Ce naredimo več hrbotov različne barve, bodo knjizice zelo poživili.

Najboljše je vsekakor, da takoj novo knjigo obvarujemo pred razpadom. Iz prozornega in močnega papirja načelno ovitek, s katerim zavarujemo knjigo. Kadar beremo, bi pa morali imeti za lepo vezane knjige kakor

Platnica, ki so popolnoma odpadle od knjige, prilepimo s pomočjo guniranega papirja. Papir prilepimo na eni strani na platnico, na drugi strani pa na prvo stran knjige. Zanimiva študija nam neznanega komponista. Črna kmata sta nezadržna. Rešitev bo torej nekje drugje. Tičala. Kaj pa črni kralj? Se neka skrivnost je, ki je pa seveda do prihodnjih ne smemo izdati. Kdor išče, ta najde!

251. Francoska obramba

Pachmann-Katetov

Praga, 18. IV. 1943.

1. e4, e6. 2. d4, d5. 3. Sc3, Sf6. 4. Lg5, Lb4. 5. e5, h6. 6. Ld2, L×c3. 7. be3, Se4. 8. Dg4, g6. 1. Ze zadnjic smo trdili, da je to mnogo boljše kakor Kf8., 9. Ld3, Sd2. 10. K×d2, c5. (Davno je že ovržena menja dam z Dg5+), 11. dc5 (ugodnejše je 11. Sf3, Sc6 in zdaj šele dc5, manj pa 11. h4, Sc6, 12. Th3, ed. 13. ed, Db6 ali Ld7; najnovejša teorija priporoča 11. Df4, da na Ld7 zavrne z 12. dc5, Dc7. 13. Df6!, Dc7. 12. f4 (zdaj bi bil na 12. Df4, f5 pravi odgovor).

D×c5. 13. Se2, Sc6. 14. h4 (podjetno, a nesrečno in bi zato kazalo damo pripeljati na pomoč prekog3-e3; 14. L×g6? se ponesreči zaradi Tg8!, Ld7. 15. h5, 0—0—0! Kmet se žrtvuje za hitrejši razvoj). 16. hg6, fg6. 17. D×g6, d4. 18. De4, dc3+. 19. S×c3, Sd4. 20. De3, Le6. 21. Se4 (tbeli žalosten spoznavata, da je njegov kralj v vedno večji nevarnosti: obramba je težavna, poskusil naj bi s Tab1, igrano pa pripelje do presenetljivo hitrega konca).

Db4+, 22. Kc1 (22. Sc3? Sb5), Da3+. 23. Kb1 (tudi po 23. Kd2 odloči S×c2), S×c2+. 24. Sd6+, T×d6. Beli se je vdal; pri zadnjini potezi je spoznal, da 24. L×c2 izgubi damo, na 24. De2 sledi S×a1 ali D×d3, na 24. K×c2 pa La4+. 25. Kd2, Db2+ ali 25. Kb1, T×d3 z lahkim poslom. Sah s skačkom pa je bil le masečevali ali zastrašilni sah, ki ga je črni seveda surovo zavrnil.

Vest.

Te dni bodo začeli v Salzburgu zanimiv dvokrožen turnir, ki se ga bodo udeležili sami imenitni mojstri: doktor Aljehin, Keres, Bogoljubov, Junge, Schmidt in še en mojster, mogoče dr. Euwe. To bo napeta tekma! Spominjam, da so prav tak turnir pridelili v Salzburgu že lani, samo da je bil šesti udeleženec Stoltz. Zaradi prijemanje ponavljamo lanski izid: 1. dr. Aljehin 7½, Keres 6, Junge in Schmidt po 5. Bogoljubov 3½ in Stoltz 3 točke.

Rešitev problema št. 241.

1. Sd3, ed3+. 2. Sb4 mat.
1. ... b4. 2. T×a4 mat.
1. ... Ta2. 2. Sb4 mat.
1. ... Ta5(2). 2. T×a3(2) mat.
1. ... Txal. 2. Dxal mat.
1. ... Ka5. 2. Sb7 mat.

Po trudopolnem delu — zabava in razvedrilo v »Družinskem tedniku!«

Kako negujemo knjige

Knjige, posebno mehko vezane knjige, moramo negovati in jo obvarovati madežev. Mehko vezana knjiga se kai hitro strga, il odpadejo platnice in hrbet. Ce pogledamo takšno knjigo, jo le težko primemo v roke, pa čeprav te se tako zanimiva in ponena. Vendar lahko tudi takšno knjigo popravimo sami brez truda in prevelikih izdalakov.

Knjige, katere platnice so samo tu in tam strgane ali pa ima samo strgane ogale, popravimo takole: Kos

nečista z madeži posuta polt in rdeč nos so večkrat posledica živčnosti. Poskusite namesto zunanjega čiščenja polti z notranjim čiščenjem. Zamenjajte različne kreme s skodelico dobrega pomirjevalnega čaja.

* * *

Izda K. Bratuša, novinar; odgovarja H. Kern, novinar; tiskar Merkur d. d. v Ljubljani; za tiskar na odgovarja O. Mihalek — vsi v Ljubljani.